

**KWARTALNA INFORMACJA NA TEMAT INTERPRETACJI WYDAWANYCH PRZEZ
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ (DWT)**

IV KWARTAŁ 2018 ROKU

I. POMOC PUBLICZNA

Sprawa nr 1. Podejrzenie wystąpienia pomocy publicznej

Pytanie KK

KK ocenił, że w projekcie istnieje ryzyko wystąpienia pośredniej pomocy *de minimis*. Pomoc taka nie była przewidziana we wniosku o dofinansowanie. KK stwierdził, że:

- beneficjent nie przedstawił sposobu doboru próby przedsiębiorców branży meblarskiej opisanych w katalogu i prowadzących działalność zarobkową na rynku konkurencyjnym;
- działania realizowane w projekcie są nakierowane na promocję konkretnych podmiotów promowanych w katalogu.

KK potwierdził spełnienie dwóch kryteriów wystąpienia pomocy *de minimis*:

- Beneficjenci pomocy są przedsiębiorcami;
- Beneficjenci pomocy odnieśli korzyść z udziału w działaniu projektowym (bezpłatna promocja/reklama w katalogu).

KK nie zweryfikował, czy zostało spełnione trzecie kryterium wystąpienia pomocy *de minimis*, tj. selektywność.

Stanowisko DWT

Zgodnie z Podręcznikiem Wnioskodawcy warunkiem wystąpienia pomocy *de minimis* (oprócz publicznego charakteru środków, z których działanie zostało sfinansowane) jest łączne spełnienie trzech ww. kryteriów.

Działanie projektowe dotyczące wydania i druku katalogu przez PP nie jest pośrednią pomocą *de minimis* z następujących względów:

1. Z wyjaśnień złożonych do IK przez PP wynika, że zasięg kampanii informacyjnej dotyczącej możliwości zgłaszania się podmiotów do katalogu branżowego był szeroki i realizowany przez PP oraz kilku innych partnerów projektu. Partnerzy prowadzili kampanię informacyjną za pomocą różnych środków komunikacji (ogłoszenia na stronach internetowych, media społecznościowe, poczta elektroniczna, rozmowy telefoniczne).
2. Nabór był upubliczniony przez partnerów uczestniczących w Grupie Roboczej Partnerów Projektu (strony internetowe partnerów, media społecznościowe).
3. Nabór był otwarty dla wszystkich podmiotów branżowych (meblarstwo) i okołobranżowych (np. stolarka okiennie-drzwiowa) z obszaru objętego wsparciem Programu. Nabór był skierowany do podmiotów po stronie polskiej i czeskiej, w tym do podmiotów niezrzeszonych.
4. Wszystkie podmioty, które zgłosiły się (30) zostały ujęte w katalogu. W grupie tej były również podmioty niezrzeszone (14).

Przy doborze podmiotów do branżowego katalogu meblarskiego nie zostało spełnione jedno z kryteriów warunkujących wystąpienie pomocy *de minimis*, tj. kryterium selektywności. W związku z tym w działaniu projektowym dotyczącym wydania i druku katalogu przez PP nie występuje pośrednia pomoc *de minimis*.

Sprawa nr 2. Podejrzanie wystąpienia pomocy publicznej

Pytanie KK

Kontroler Krajowy (KK) stwierdził podczas weryfikacji administracyjnej częściowego raportu o płatność, że w projekcie wystąpiła pośrednia pomoc *de minimis*. Natomiast pomoc taka nie była przewidziana we wniosku o dofinansowanie projektu.

Na podstawie analizy potencjału (raportu) i strony internetowej projektu www.rzemiosla-porganicza.pl KK stwierdził wystąpienie w projekcie pośredniej pomocy *de minimis*. Partner Wiodący (PW) z siedzibą w Polsce udzielił pomocy *de minimis* ośmiu przedsiębiorcom (czterem polskim i czterem czeskim podmiotom rzemieślniczym), co przesądziło zdaniem KK o wystąpieniu w projekcie ww. Pomocy, ze względu na to, że:

- w analizie potencjału jak i na stronie internetowej projektu są prezentowani ci sami polscy i czescy przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność zarobkową na rynku konkurencyjnym;
- niektóre działania projektowe są nakierowane na promocję konkretnych podmiotów, których wybór nie został przeprowadzony w sposób otwarty, co potwierdzają wyjaśnienia PW.

Jako przesłanki wystąpienia pośredniej pomocy *de minimis* KK ustalił:

- selektywny charakter wsparcia,
- dofinansowanie ze środków publicznych,
- korzyść ekonomiczną.

Stanowisko DWT

Zgodnie z Podręcznikiem wnioskodawcy pomoc publiczna występuje, jeżeli dofinansowanie w ramach projektu spełni łącznie cztery kryteria. Są to: publiczny charakter środków finansowych, preferowanie pewnych przedsiębiorstw/gałęzi gospodarki i selektywność, naruszenie lub ryzyko naruszenia zasady uczciwej konkurencji, wpływ na handel między państwami członkowskimi. Dwa ostatnie kryteria nie są wymagane do spełnienia w przypadku pomocy publicznej, gdyż minimalna wysokość tej pomocy z założenia nie ma wpływu na handel ani nie narusza zasady uczciwej konkurencji między państwami członkowskimi.

Zakwestionowane wydatki dotyczą działań objętych pomocą *de minimis*. Świadczy o tym sfinansowanie w ramach projektu działań promocyjnych i informacyjnych ze środków publicznych oraz łączne wystąpienie trzech następujących czynników.

1. Beneficjentami ostatecznymi ww. działań sfinansowanych ze środków projektowych są przedsiębiorcy.
2. Zasady udzielenia dofinansowania były selektywne, gdyż PW nie przeprowadził konkurencyjnego otwartego naboru przedsiębiorców do projektu. Działanie nie zostało skierowane do wszystkich przedsiębiorców na rynku na tych samych warunkach, czyli nie można go określić mianem działania ogólnego.
3. Dane działania zapewniły wybranym przedsiębiorcom korzyści w postaci bezpłatnej promocji ich działalności rzemieślniczej i gospodarczej, gdyż zostały sfinansowane ze środków projektowych, a nie ich własnych. Do korzyści dochodzi już w momencie obniżenia kosztów, które partner projektu w standardowych warunkach musiałby ponieść z własnego budżetu. Zrealizowane działania przynoszą korzyści prezentowanym przedsiębiorcom, zamiast prezentować ogólnie tradycyjne rzemiosła regionu.

WS programu Czechi - Polska także potwierdził stanowisko KK w zakresie wystąpienia w projekcie pośredniej pomocy *de minimis*.

Z Podręcznika wnioskodawcy wynika, że partner udzielający pomocy *de minimis* podmiotom trzecim musi działać w oparciu o europejskie przepisy prawa i odpowiednie krajowe akty prawne. Dla polskich podmiotów obowiązuje ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362) oraz akty wykonawcze do tej ustawy. IZ programu

Czechy - Polska również potwierdziła, że PW z siedzibą w Polsce udziela pomocy *de minimis* w oparciu o przepisy polskiej ustawy (zarówno w odniesieniu do polskich jak i czeskich podmiotów).

W związku z tym PW udzielając pomocy *de minimis* powinien zrealizować obowiązki dotyczące:

- sprawdzenia warunków dopuszczalności udzielenia pomocy *de minimis* (na dzień jej udzielenia oraz dodatkowo, z uwagi na opóźnienie w realizacji obowiązków, na dzień wystawienia zaświadczenia o pomocy *de minimis*);
- wystawienia beneficjentom pomocy zaświadczeń o pomocy *de minimis*;
- przekazania sprawozdania do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) o udzielonej pomocy *de minimis*.

II. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Sprawa nr 3. Powiązania osobowe oraz funkcyjne przy udzieleniu zamówienia

Pytanie KK

KK zgłosił wątpliwości związane z wydatkiem poniesionym na Transgraniczny Katalog Branżowy. Wątpliwości dotyczyły powiązań osobowych i funkcyjnych przy udzieleniu zamówienia poniżej progów ustawy PZP oraz zasady konkurencyjności. KK zidentyfikował powiązania osobowe i funkcyjne pomiędzy beneficjentem (zleceniodawcą) oraz zleceniobiorcą. Ponadto podstawowa działalność zleceniobiorcy jest inna niż realizowane zamówienie,

Stanowisko DWT

Analiza dokumentacji programowej wskazuje, że w przypadku zamówień udzielanych z wyłączeniem trybów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zasady konkurencyjności, nie ma szczegółowych regulacji dotyczących unikania konfliktu interesów. Również umowa o dofinansowanie nie wprowadza ograniczeń w tym zakresie. Jednocześnie nie ma prawnych ograniczeń w realizacji zadań spoza zakresu podstawowej działalności gospodarczej.

Istotne jest, aby wykluczyć, że ta sama osoba była zlecającym i zleceniobiorcą. Ponadto wydatek ponoszony z wyłączeniem trybów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zasady konkurencyjności musi być zgodny z ogólnymi zasadami kwalifikowalności. W szczególności musi zostać poniesiony m.in. w sposób racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Ponadto beneficjent udzielając zamówień musi uwzględniać podstawowe zasady m.in. gospodarności i efektywności. Te zasady dotyczą wszystkich zamówień bez względu na wartość i przede wszystkim pod tym kątem KK powinien ocenić udzielenie zamówienia przez beneficjenta.

III. ZASADA KONKURENCYJNOŚCI

Sprawa nr. 4 Szacowanie wartości zamówienia

Pytanie KK

KK zwrócił się z pytaniem, czy sposób wyboru wykonawców był prawidłowy.

We wniosku o dofinansowanie projektu zarejestrowanym w generatorze wniosków w marcu 2017 r. Beneficjent zaplanował organizację dwóch Festiwali Filmów Karpackich. Umowa o dofinansowanie została zawarta w sierpniu 2017 r.

Beneficjent rozpoczął realizację pierwszej edycji festiwalu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Beneficjent do ogłoszenia zamówienia zastosował procedury własne. Z wyjaśnień przedstawionych przez Beneficjenta wynika, że w momencie rozpoczęcia realizacji pierwszego zamówienia (lipiec 2017 r.) nie miał pewności, czy zostanie podpisana umowa o dofinansowanie. Beneficjent zakładał, że w przypadku braku umowy o dofinansowanie nie będzie realizować kolejnej edycji festiwalu.

Druga edycja festiwalu została przeprowadzona z zachowaniem procedur wynikających z zasady konkurencyjności.

Stanowisko DWT

Zgodnie z zasadą konkurencyjności, szacowanie wartości zamówienia jest dokonywane z należytą starannością. Zabronione jest zaniżanie wartości szacunkowej zamówienia lub jego podział skutkujący zaniżeniem wartości szacunkowej. Ustalając wartość zamówienia, należy wziąć pod uwagę konieczność łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- a) usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie,
- b) możliwe jest udzielenie zamówienia w tym samym czasie,
- c) możliwe jest wykonanie zamówienia przez jednego wykonawcę.

W kontekście szacowania wartości zamówienia, nie została spełniona przesłanka tożsamości czasowej, a więc Beneficjent nie był zobowiązany do łącznego szacowania wartości organizacji dwóch wydarzeń. KK powinien zatem ocenić ww. zamówienia, jako dwa oddzielne postępowania. Prawdopodobność realizacji pierwszego wydarzenia należy ocenić z uwzględnieniem faktu, że Beneficjent rozpoczął realizację zadań przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, a więc na własne ryzyko.

Drugie wydarzenie KK powinien ocenić z uwzględnieniem zasady konkurencyjności, obowiązującej w odniesieniu do wydatków ponoszonych przez Beneficjent po podpisaniu umowy o dofinansowanie

Sprawa nr 5. Rozwiązania równoważne w zasadzie konkurencyjności

Pytanie KK

Wszyscy oferenci, którzy przekazali swoje oferty Zamawiającemu w odpowiedzi na zapytanie zamieszczone w Bazie Konkurencyjności, odmówili podpisania umowy. Czy w takiej sytuacji należy ponownie zamieścić zapytanie w Bazie Konkurencyjności, czy można wybrać oferenta z wolnej ręki? Zdaniem KK należy powtórzyć zapytanie w Bazie Konkurencyjności bez istotnej zmiany zakresu zamówienia. Jeżeli w wyniku powtórnego zapytania beneficjent nie podpisze umowy z wykonawcą, to dopiero wtedy może podpisać umowę z wykonawcą wybranym z wolnej ręki.

Stanowisko DWT

Beneficjent ogłosił zamówienie zgodnie z procedurą konkurencyjności. Na ogłoszenie odpowiedzieli potencjalni wykonawcy. Zgodnie z procedurą konkurencyjności w przypadku, gdy wybrany wykonawca odstąpi od podpisania umowy z zamawiającym, możliwe jest podpisanie umowy z kolejnym wykonawcą, który w postępowaniu o udzielenie zamówienia uzyskał kolejną najwyższą liczbę punktów. W omawianym przypadku wszyscy oferenci odstąpili od podpisania umowy. Procedura konkurencyjności wprost nie przewiduje takiego przypadku.

Przewidziany jest jednak inny przypadek. Zgodnie z zasadą konkurencyjności możliwe jest, aby beneficjent nie stosował procedur zasady konkurencyjności w przypadku, gdy w wyniku przeprowadzenia procedury konkurencyjności określonej w Podręczniku beneficjenta:

- nie wpłynęła żadna oferta, lub
- wpłynęły tylko oferty podlegające odrzuceniu, albo
- wszyscy wykonawcy zostali wykluczeni z postępowania lub nie spełnili warunków udziału w postępowaniu, pod warunkiem, że pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione.

W omawianym przypadku należy zastosować ww. rozwiązanie przez analogię i nie nakładać na beneficjenta dodatkowych wymogów w postaci ponownego przeprowadzenia procedury konkurencyjności.